colecția

RÂSUL LUMII

Michael Sadler nu e doar romancier. El are în palmares un doctorat despre neputința poeților simboliști francezi de-a scrie ficțiune, dar și scenarii pentru BBC Radio 3 sau pentru televiziune, o istorie a rockului în benzi desenate, un film de artă cu Jean-Louis Trintignant în rolul principal și traduceri din Marivaux și Musset. În 2002–2003 Sadler a adaptat *Isteria* lui Terry Johnson pentru o reprezentație a lui John Malkovich la Théâtre Marigny din Paris. A ținut cursuri la London University Institute din Paris, a fost decorat cu Legiunea de Onoare și s-a trezit la un moment dat președinte al Festivalului brânzei Livarot. Îi place Schubert, adoră Led Zeppelin și nu s-ar da în lături să bea, din când în când, un pahar de Château Pétrus. Trăiește fie la Paris, fie în Touraine, unde își îngrijește afectuos prazul din grădină. La fel ca Peter Mayle, Julian Barnes și Stephen Clarke, e îndrăgostit de Franța și nu-și propune să traverseze foarte des Canalul. *Un englez la Paris (Educația continentală)* este primul volum al unei trilogii din care mai fac parte *Un englez la țară (Viața în Franța profundă)* și *Un englez amorezat (Dragostea în Franța profundă).*

MICHAEL SADLER

UN ENGLEZ LA ȚARĂ

Viața în FRANȚA profundă

Traducere din engleză de
RADU PARASCHIVESCU

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Coordonatorul colecției: Radu Paraschivescu

Coperta: Andrei Gamarț
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Iuliana Constantinescu, Dan Dulgheru

Tipărit la Proeditură și Tipografie

Michael Sadler
An Englishman à la Campagne (Life in Deepest France)
Copyright and preface copyright © 2004 Escargot Production Ltd.

© HUMANITAS, 2011, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SADLER, MICHAEL
Un englez la țară: (viața în Franța profundă) / Michael Sadler;
trad.: Radu Paraschivescu – București: Humanitas, 2011
ISBN 978-973-50-2782-7
I. Paraschivescu, Radu (trad.)
821.111-31=135.1

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30
C.P.C.E. – CP 14, București
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.libhumanitas.ro

Pentru Lulu și Daisy

1

— *Excusez-nous, monsieur…*

Prazul englezesc ieșit din țară e de o bună-creștere fără cusur.

— *On est mous!*

Moale? O privire rapidă peste umărul stâng. Firele de praz de pe bancheta din spate păreau într-adevăr să se fi blegit. Plecatul la drum cu o droaie de legume pubere e o afacere complicată. În timpul traversării de la Newhaven la Dieppe, scosesem prazul pe puntea superioară a feribotului, înfășurat în niște batiste de hârtie muiate în Evian. În hotelul de lângă Alençon, a fost culcat pe pervaz, în ceașca de plastic în care se ține periuța de dinți, dar care e folosită de obicei pentru un ultim calvados cu cafea, înainte de somn. Din păcate, m-am trezit târziu, iar prazul avusese deja de îndurat impactul soarelui de dimineață. Viteza era de bază. Am hotărât, chiar dacă asta însemna comutarea pe vegetarianism, să *titiller le champignon* – să gâdil ciuperca, adică să pun piciorul în prag.

— *Grouillez-vous.**

Firele de praz erau insistente.

— Te rugăm.

Mă grăbeam cât puteam de mult.

Harta rutieră fusese prinsă cu scotch de bordul Mazdei roșii. În satul Toison, cu o populație de 216 locuitori,

---

* Grăbește-te! (*n.tr.*).

trebuia să ies de pe D129, să fac stânga după biserică și să cobor dealul prin dreptul cafenelei Le Toison d'Or – Lâna de Aur – al cărei cornet de înghețată Miko se legăna în bătaia vântului. La câteva sute de metri după ieșirea din sat, o cotire la stânga în dreptul tabernaculului părăsit de la marginea drumului și apoi o cotitură la dreapta pe lângă marile pubele municipale – o saltea în cea galbenă, arcurile ei în cea verde. Pe urmă, drept înainte pe lângă un lan de rapiță și pe lângă gardul viu de carpeni, tuns cu pedanterie de un profesor de matematică maniac, în sus pe un drumeag străjuit de vișini sălbatici și… am ajuns.

Inima a început să-mi bată mai repede. După atâtea luni, după atâtea vise, noua mea casă. *Enfin!*

Am ieșit anevoie din mașină, destul de țeapăn după drumul de la Orne. Pe pajiștea din apropiere, trei vaci care păreau să-și caute lentilele de contact prin iarbă și-au ridicat ochii înainte să-și reia căutările, câtuși de puțin interesate de Mazda roșie condusă de un englez cu haine din tweed șifonate.

Conform fotografiei în fața căreia fantazasem îndelung la Abesbury, casa era o *longère* – un paradis lung, scund, zugrăvit în alb și cu țiglă roșie. Mai multe feluri de acoperiș ajutau la deosebirea componentelor inițiale – bucătăria, cocina, grajdul, camerele propriu-zise, șura, pivnița. Obloanele vechi din lemn de stejar, cu inimioarele lor decupate, semănau cu pleoapele grele ale unor ferestre somnoroase. Câteva albine grase, ascunse în vița-de-vie, adăugau o coloană sonoră soporifică. Era un vis devenit realitate.

— Pssst…

Firele de praz încă nu-și pierduseră semeția. Am lăsat mănunchiul irascibil sub un vișin bogat și am coborât să cercetez grădina de legume, cu vederea ei spre sat și spre turla bisericii din Toison. O poartă frumoasă din lemn mi-a căzut din mână, iar balamalele ei ruginite au ciobit cochilia

unui melc aflat în trecere. Am închis ochii, savurând momentul. În față se întindea noul meu domeniu. Pe urmă i-am deschis.

*Nom d'un chien!** Mă așteptasem la grădina raiului, dar ceea ce aveam în față era o junglă. Fusesem naiv. Bălăriile crescute din loc în loc erau – mă rog – inevitabile, căci nimeni nu se mai ocupase de locul ăsta de-atâta vreme. Dar chiar așa?! Grădina devenise un spațiu amazonian. Totul crescuse și dăduse rod. Salate de jumătate de metru se frecau de ceea ce fuseseră odinioară niște căpățâni de varză, iar între timp se transformaseră în niște parasolare florale pentru doi iepuri sardonici, care s-au uitat la mine rânjind înainte să dispară în adăpostul sigur al tufelor.

Spiritul Dunkerque a ieșit la iveală. Aici era vorba de o provocare. Noii mei vecini aveau să mă judece în funcție de abilitatea mea de-a îmblânzi sălbăticia. *Ils allaient voir.* Aveam să le arăt ce și cum.

Sprijinită de o porțiune prăbușită a zidului de piatră al grădinii se afla o coasă. N-am cosit în viața mea, dar țin minte că l-am văzut pe Yves Montand cosind în *Manon des Sources*, pe BBC 2. Cu acest model în minte, am ridicat unealta, hotărât să-l folosesc pe Marcel Pagnol pe post de manual de grădinărit. Am prins mânerul cu ambele mâini și am făcut o largă manevră laterală. Bucata de metal ruginit a zburat undeva în junglă. În șopronul din fundul grădinii am găsit o sapă veche. Am încercat s-o folosesc. Pământul era tare ca betonul. N-am reușit nici măcar să las o urmă mai adâncă.

— Michael…

Firele de praz ajunseseră la capătul răbdării. Nu mai era timp.

O mișcare la marginea de jos a grădinii, în spatele gardului viu de carpeni. Aimé Matou, noul meu vecin, îmi studia

---

* Fir-ar să fie! (*n.tr.*).

eforturile. Se prefăcea că numără muștele care dădeau târcoale părții din spate a unei vaci. Însă în centrul atenției sale nu se afla animalul, ci *le rosbif*. Din siguranța unei crupe disponibile, mă spiona. Mai rău, își permitea să râdă pe înfundate.

Ca să nu-i dau impresia că eram intimidat de sarcina la care mă înhămasem, m-am retras la umbra vișinului pentru prânz: *saucisson**, o baghetă, roșii și un Livarot sentimental, cumpărat pe strada principală din Dieppe – o brânză pe care, din cauza personalității ei foarte pronunțate, mă străduisem s-o izolez într-o casoletă de plastic vârâtă într-o altă casoletă de plastic mai mare, pentru evitarea efectelor secundare nefericite, ca de pildă moartea prin sufocare. Iar ultima, dar nu cea din urmă, o prăjitură din cale-afară de cremoasă – *une religieuse*.

Ddddrrrrr…

Ce mama dra…?! Un zgomot cumplit venea din spatele zidului aflat la celălalt capăt al curții. Probabil că ațipisem. La capătul aleii, parcată imediat în spatele Mazdei, se afla o furgonetă albă și încăpătoare, cu ușa din spate deschisă: Eric Moineau, *Électricité générale*. Am urmărit cu privirea furtunul lung de cauciuc negru al ciocanului pneumatic până la șopronul de vizavi, unde Eric Moineau în persoană instala un boiler pentru viitorul oaspete al apartamentului. M-am apropiat de el și m-am prezentat.

Monsieur Moineau era tânăr, înăltuț și vânos, având pe față un surâs care părea să ascundă un fel de neliniște lăuntrică. Lucra prea repede, scăpa lucruri din mână și adeseori dădea fuga înapoi la furgonetă, fiindcă luase altă mufă decât cea care trebuia. Când îi strângeai mâna, îți dădeai seama pe loc ce însemna *électricité générale*.

Ca să scap de vacarm, am plecat să inspectez casa. Intrarea se făcea pe o ușă dublă de lemn vechi și bătut de

* Cârnat (*n.tr.*).

vremuri. Încăperea centrală cu gresie veche, de un roșu stins, bârne de stejar și un șemineu deschis era scăldată în lumina filtrată de obloanele în formă de inimă. *Ddddrrrr.* De bârne atârnau coșuri din nuiele împletite, pline cu flori uscate. *Ddddrrrr.* Mobilierul avea culoarea mierii groase. *Ddddrrrr.* Biblioteca era plină de volume legate în piele. *Ddddrrrr.* Totul era, vorba lui Baudelaire, *Luxe ddddrrrr calme ddddrrrr et volupté. Ddddrrrrddddrrr…*

Monsieur Moineau începea să mă calce pe nervi.

Dintr-odată, o minunată clipă de liniște. Soneria unui telefon mobil a reprodus un crâmpei electronic din *Simfonia corală.* Eric a răspuns, a mormăit ceva, a închis, a alergat la furgonetă și a coborât pe alee în marșarier, lăsând în urmă un nor de praf care le-a făcut pe vaci să tușească.

În absența lui, am hotărât să ascund ciocanul pneumatic. Am străbătut curtea până la șopron, am dat să ridic instrumentul de tortură și m-am oprit. *Evrika*! Ce idee isteață!

Aimé Matou continua să-și facă de lucru la el în curte. Acum se prefăcea că drege țeava verticală de eșapament a tractorului său – un Renault vechi și galben, pe care probabil că-l cumpărase de la fiare vechi în timpul Marii Revoluții din Octombrie. Voiam să mă vadă în acțiune. Am pus mâna pe ciocanul pneumatic.

Ddddrrrr.

Cheia franceză a lui Aimé a șovăit în aer.

Ddddrrrr.

S-a uitat peste umăr spre grădina de zarzavaturi. *Mais…* Ce Dumnezeu are de gând? *C'est pas vrai!**

Ddddrrrr.

*Nom d'une pipe!***

Am fixat ciocanul pneumatic la capăt de rând. *Ddddrrrr.* O gaură în pământ. *Vrrrum.* Un fir de praz în gaură. *Flup.*

---

* Nu-i adevărat (*n.tr.*).

** Ei, fir-aș al naibii! (*n.tr.*).

Nițică apă turnată cu stropitoarea. *Pleosc.* De un fir scăpasem. *Ddddrrrr, vrrrum, flup, pleosc.* Întreaga legătură, plantată în cinci minute. Firele de praz păreau deja în curs de întremare.

Odată încheiată treaba, mi-am ridicat privirile. Aimé se întorsese în spatele vacii, ținându-se de coada animalului ca un om amețit, care vrea să-și păstreze echilibrul în autobuz. Nu mai văzuse genul ăsta de grădinărit. S-a uitat la vacă, iar patrupedul i-a întors privirea. Au dat amândoi din umeri.

*Ils sont fous, ces Anglais!**

* Englezii ăștia sunt nebuni! (*n.tr.*).